

Pozsonyszentgyörgy-felvégi templom

2010 április 05. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Pozsony szomszédságában, a Kis-Kárpátok délkeleti lábánál három régi városka sorakozik: Szentgyörgy, Bazin és Modor. Mind tekintélyes rangra emelkedett a középkorban, történelmük főrendi családok nevével fonódik össze. A vidék főként a fogva híres szőlőtermő hely, fontos kereskedőutak vezettek erre. A művészeti emlékek – bár az újkorban sok kár érte őket – gazdag, fényes múltról mesélnek.

Az egykori koronázó fővárostól 14 kilométerre fekvő Pozsonyszentgyörgy (Jur pri Bratislave) ma három és fél ezer lakosú, színszlovák település. Középkori városmagja megőrizte eredeti szerkezetét, maradék védőfalait, bástyáit, öreg utcáit, formás házsorait az utóbbi években rendbe hozták. Mostanában sok német turistát látni a műemlék városban, sokan közülük talán 1945-ben elzött őseik emlékét keresik a restaurált, ám többnyire üresen álló házak között.

Pozsonyszentgyörgy már a tatárjárás előtt jeles hely volt, 1217-től a Bazini és Szentgyörgyi grófok birtoka. IV. Béla király az 1241. évi népiirtás után német vendégekkel – hospesekkel – telepítette újra, egyúttal megerősítette jogaikban a nevüket innen eredeztető Szentgyörgyieket. Az Anjouk, majd a Hunyadiak alatt pompásan felvirágozott Pozsony közelében lévő kisváros az 1500-as években élte fénykorát, ekkor a szintén főrendi Illésházy és a Pálffy család osztozott birtokán. Ám hiába erősítették meg településüket a német polgárok magas falakkal és védőművekkel, az 1666-ban erre portyázó törökök felperzselték. A piaristák rendháza és barokk temploma ezután épült.

A város Szent György titulusú plébániai egyháza a hegynék emelkedő utcá végén – a Felvégen – található. A keletkezésekor még román stílusú épület maradványai a ma is látható tekintélyes gótikus templom falaiban rejtőznek. Az elsőrangú műemlék helyreállítását az elmúlt években végezték el, ám sajátos módon az évtizedekig elhanyagolt, magára hagyva romladozó templom a szakértő szemnek többet elárult régiségéből, eredeti középkori részleteiből, mint a pedánsan renovált, átfaragott-festett épület. A szentgyörgyi Hegyi templom ódon báját éppen azoknak a középkori szabálytalanságainak köszönhetné, amelyekről ezt írta építészettörténetünk XIX. századi úttörője, Henszlmann Imre: „Az egész épület rendetlen, úgy tetszik, építésze az épszögnek nem volt nagy barátja.” Való igaz, a tágas, kéthajós, déli oldalán mellékkápolnával bővített, sokszögű szentélyű templom alaprajzán kevés derékszöget találni: a boltközők váltakozó méretei, az egész épület kelet–nyugati hossz tengelye többfoknyi törést mutat a diadalívénél. Mindazonáltal a pozsonyi Szent Márton-templom kimagasló színvonalú késő gótikus boltozatának és pilléreinek készítőire – vagy hatásukra – vallanak az itteni, szerényebb léptékű, de ugyancsak művesen faragott részletek. A torony nélküli épület belsejét középkori falképek, reneszánsz és korai barokk bútorok, értékes oltárművek díszítik. A Szent György-főoltárt itáliai mester készítette 1646-ban.

A templomtól nyugati irányban emelkedő erdei úton rövid gyaloglással érhető el Fehérkő vára. A már a XIII. században írásban említett Weissenstein korai belső tornyos erőssége a környéken letelepített keresztes barátok építésmódjáról árulkodik. Az évszázadok óta porladó, fákkal benőtt, tekintélyes sziklavár alaposan megmozgatja a mai ember képzeletét.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló